

odišel!" in v uredništvu smo delali že samo z zaklenjenimi vratmi.

In potem smo sahneli — medleli.

Še drugo enako poročilo jin naš list izide z velikim črnim robom in ne bo v njem nič družega, kakor 10 izmučenih uredniških obrazov in pod njimi napis:

„To je zadnja številka — mi že rajši umiramo!“

Novice.

— **Osebnosti.** Tajnik v justičnem ministrstvu gosp. J. Babnik je imenovan sekcijem svetnikom. — Zdravnik na Studencu gosp. Ivan Robida je imenovan vojaškim asistentnim zdravnikom v rezervi.

— **Promocija.** Te dni je bil na vseučilišču v Gradcu promoviran doktorjem vsega zdravilstva gosp. Pavel Kane. Čestitamo!

— **Na dunajskem konservatoriju** je napravil učni izpit iz godbe dne 28. m. m. z odličnim uspehom g. Hinko Druzovič, učitelj v ptujski okolici in sotrudnik „Novih akordov“.

— **Častnim občanom** rihemberško-blejske občine je bil izvoljen v starašinstveni seji 30. novembra letos rihemberški nadučitelj gosp. Ambrož Poniž.

— **»Slovenska Šolska Matica«.** „Slovenska Šolska Matica“ priredi v soboto dne 27. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Ljubljani predavanje gospoda ravnatelja Henrika Schreinerja o analizi duševnega obzorja otroškega

— **Božične počitnice na ljubljanskih ljudskih šolah** trajajo letos le od 24. t. m. do inclusive 28. t. m. 29. decembra se začne zopet redni pouk.

— **»Politik«** je v svoji nedeljski številki priobčila prevod dr. Tavčarjeve povesti „Tiberij Panonik“. Prevod iz peresa gđe. Zofke Kvedrove je jako dober.

— **Zvišanje preskrbninskih užitkov.** Z zakoni z dne 19. julija l. 1902, drž. zak. št. 220 in 221, se je dovolilo civilnim državnim uradnikom (državnim učnim osebam) petih najnižjih činovnih razredov (šestih najnižjih dijetnih razredov) osebam orožniškega moštva in orožniškimi uradnim slugam, kakor tudi civilnim državnim uslužbencem, ki spadajo v vrsto slug, oziroma vdovam civilnih državnih uradnikov in državnih učnih oseb povišanje po prejšnjih predpisih praviloma odmerjenih preskrbninskih užitkov. To povišanje znaša 10%, odnosno 8%, 15% in 25% z v omenjenih zakonih navedenimi omejitvami in najmanjšo izmero preskrbninske pristojbine v znesku 800 kron za civilne državne uradnike in 400 kron za druge opravičence. Udeležene stranke se na zgoraj omenjeno postavo opozarjajo z dostavkom, da se povišani preskrbninski užitki nakažejo le na zahtevo opravičenega in po presoji zglasene pravice. V to svrhu imajo upokojeni državni uslužbenci, oziroma vdove tistih, ki menijo, da imajo pravico do povišanja dosedanega preskrbninskega užitka, dekret, s katerim jim je bil dovoljen dosedanji preskrbninski užitek, ali na kratko izročiti za likvidacijo dotičnih pobotnic pristojnemu uradu, ali pa uposlati z nekolekvano vlogo onemu oblastvu, koje je dosedanji preskrbninski užitek prvotno dovolilo.

— **Izvirne slike na prodaj.** „Umetniško društvo“ je razstavilo v mali dvorani „Mestnega doma“ 60 slik Ivana Groharja. Tu so pokrajinske, žarnske, cerkvene slike, razne študije in skice. Društvo prodaja te slike v ta namen, da pokrije s skupnino dolg Groharju pri društvu. Razstava se je

otvorila v soboto. Občinstvo se vabi, da nakupuje slike na korist društvu. Cene so najnižje.

— **Pri porotni obravnavi aretovan.** V Novem mestu so 9. t. m. mej obravnavo porotnega sodišča aretovali ključavničarja Jos. Potokarja, ki je prisostvoval obravnavi kot poslušalec. Potokar je obdolžen goljufije

— **Štajerski namestnik grof Clary — častni doktor.** Cesar je potrdil imenovanje grofa Claryja častnim doktorjem prava, katero odlikovanje mu je podelila pravna fakulteta graškega vseučilišča

— **Celjski župan.** Izvolitev predobro znanega gospoda Rakuscha celjskim županom je zadobila cesarjevo odobrenje.

— **Štajerski šolski zakladi.** V proračunu za l. 1903 je za deželnošolski zaklad stavljenih 5,155.000 kron, za normalnošolski zaklad 19 000 kron in za učiteljski penzijski zaklad 571.000 kron

— **»Branimo naše svetinje«.** „Naša Sloga“ prijavlja naslednji velezanimivi dopis iz Poreča: „Doznajemo, gospodine uredniče, iz najpouzdanijeg izvora, da se je opetovno dogovarao tršćansko-koparski biskup presvj. g. dr. Nagl sa našim biskupom o tom, kako bi u svojoj biskupiji proglasio poznatu naredbu kongregacije obredah u Rimu o posvemašnjem uništenju staroslavenskog jezika u crkvah naših. Tu naredbu proglasio je biskup Flapp, kako Vam je dobro poznato, radi česa ga podigoše židovsko-liberalni listovi u krilo Avramovo. On je ukinuo i zadnji trag našem jeziku u crkvah ove biskupije i sada kani njegovom stazom krenuti njegov tršćanski drug, biskup Nagl. Radi toga upozorujemo narodno svećenstvo one biskupije, da bude na oprezu, da se pripravi na smrtni udarac, što ga kani biskup Nagl zadati našem jeziku u crkvah naših, gdje je vladao i stolovao od pamti-vieka“. Uredništvo „Naše Sloge“ je temu dopisu dodalo naslednjo opomnjo: Ako je ova viest istinita — o čemu neimamo dvojiti, poznavajué vjerodostojnost našega dopisnika, — tada se valja našem svećenstvu i narodu one biskupije pripraviti na odlučan odpor. Ako nam dobaci biskup Nagl rukavicu u onoj biskupiji, tada ju valja muževno prihvatiti. Borbe s njim netražimo, mi je nećemo, ali ako ju on hoće pod svaku cenu, e pa neka bude, pak što Bog da i sreća junačka!

— **Umrl je v Postojni odvetnik** gospod dr. Josip Bisiak. N. v m. p.!

— **Ogenj na Laverci.** V nedeljo okoli 3/4 9. zvečer je začelo goreti na živinskem hlevu posestnika gosp. Karola Lenčeta na Laverci. Ogenj se je hitro razširil in unel tudi šupo. Zgorelo je več stotov mrve, okoli 18 voz šote in okoli 40 sežnjev drv. Zgoreli so tudi stroji, ki so bili na podu. Živino so pravočasno rešili iz hleva. Škode je približno 16.000 kron. Gosp. Lenče je bil zavarovan.

— **Nesreča.** V nedeljo zvečer okoli 10. ure pripetila se je velika nesreča v hotelu gosp. Jak. Klemenca na Kozini, in sicer: poslovodja Ivan Dekleva iz Vrem je šel pogledat k acetylnskemu aparatu, kaj da tako šumi. Ko je zaduhal, da okoli aparata smrdi acet, plin, se je oddaljil na dvorišče, kakih 4 do 5 m daleč, od aparata misleč, da na prostem ni več plina. Tu užge užigalico, da vidi od daleč, kaj da tako šumi. Naenkrat se sliši tak pok, kakor bi se kaka bomba razletela, ter vse dvorišče je bilo v plamenu in to toliko časa, dokler ni zgorel ves plin. Gosp. Ivana Deklevo pa je tako opeklo, da je zdravnik iz Sežane odredil, da mora koj v bolnišnico, kjer se že sedaj zdravi. Bližnji sosede so čuli, kakor da bi bil kak potres, vse hiše so se stresle. Torej pozor onim, ki imajo acetylnske aparate mesto petrolejk, da ne bodo hodili z gorljivimi rečmi okolu takih aparatov, kjer jih lahko zadene velika nesreča. Oblasti bi pa tudi morale strogo paziti, kako in kje naj se dovoli postavljanje nevarnih aparatov.

— **Burja in mraz.** Tudi polovico tedna so preživeli v „ljubem“ društvu domače burje. Na žalost tudi v teh dnevih je bilo obilo nesreč provzročenih od burje. V novi luki v Trstu je burja vrgla iz „grue“ 35letnega mehanika Ivana Mazzoti, kateri je obležal na tlaku v nezavesti. Odnegli so ga v bolnišnico, v kateri je drugi dan umrl. Iz drugih dežel se poroča o velikem mrazu, snežnih zametih in zaledenih rekah. Na Dunaju je bilo zadnje dni 10—15 gradov pod ničlo. Po Nemškem so zmrznile reke in je 20 in več gradov mraza. V Rusiji je mraz še bolj občutljiv in enako na Angleškem in Severni Ameriki. Beda med siromašnejim ljudstvom je velika.

— **Zapostavljeni civilist.** Na Dunaju se je dogodilo nedavno sledeče: Na električni železnici sta se peljala neki nadporočnik in postaren gospod v črni obleki. Starec se je zazibal vsled sunka ter stopil nadporočniku na nogo. Dasi se je takoj vlnudno opravičil, zadržal se je mogočni nadporočnik nadenj: „Lahko bi pač pazili, stari osel!“ Civilist priloži častniku zaušnico, častnik potegne sabljo, a sopotniki so priskočili ter mu zabranili mahnuti. Oba so poslali k policijskemu nadzorništvu. Ko je hotel tukaj civilist prvi govoriti, se mu je osorno zapovedalo molčati, dokler nadporočnik ne konča. Ko je prišla končno vrsta nanj, se je skromno legitimiral, da je — feldmaršallajtenant v pokoju.

— **Obsojeni češki tenorist.** Češko „Narodno gledališče“ nima sreče, tenorji mu uhajajo. Zdaj pa je bil obsojen bivši tenorist Burián, ki jo je pobral v Budimpešto h kraljevskemu gledališču, na 50.000 kron globe, ker ni izpolnil pogodbe.

— **Zle posledice ljubosumnosti.** V občini Unešiću na Hrvatskem se je dovršil koncem preteklega meseca strašen zločin. Neki Paško Zorica je napadel s sekiro svojo ženo, ki pa je vendar, čeravno hudo ranjena, ubežala k sosedom. Ko so pa potem prišli orožniki v hišo, so našli razsekano njegovo trimesečno dekletce Mato in presekanega triletnega sinka Anteja. Zorica je dejal, ko je bil prijet, da se je na nedolžnih otrocih maščeval zaradi nezvestobe svoje žene. Otroci, kakor je rekel, so itak rojeni po prešestnikih.

— **V zvoniku umrl.** Cerkovnik v Granu, 75letni starček, je vkljub svoji visoki starosti vestno opravljal svojo službo. Te dni je šel v zvonik, da pozvoni k službi božji. In pozvonil je tudi — sebi zadnjikrat. Ko so šli ljudje od maše, zdelo se jim je čudno, da ne vidijo nikjer starega cerkovnika. Nekdo je pogledal v zvonik in tu je dobil mrtvega cerkovnika, držečega še vedno v rokah vrv, s katero je tekom svojega življenja tisočkrat in tisočkrat pozvanjal v božjo čast.

— **Donizettijeva glava — posoda za pesek.** Znani italijanski komponist Donizetti je preminul v viharnem letu 1848. v svojem rojstnem kraju Bergamu. Ravno ko so zdravniki njegovo truplo secirali, priletela je od nekod bomba blizu zdravnikov, ki so seveda razdejano truplo popustili ter zbežali. Služabnik je hitro zmetal posamezne dele v zaboj ter so jih pokopali. Takrat so imeli italijanski zasebniki malo okusno navado, da so imeli na svojih pisalnih mizah čestokrat namesto posode za pesek razne živalske pa tudi človeške lobanje. Tako se je v petdesetih letih tudi „blestela“ na mizi nekega gospoda v Bergamu človeška lobanja, o kateri ni nihče vedel, čegava je bila. Šele, ko so Donizettijeve ostanke izkopali, da mu prirede primerno grobnico, manjkala je glava. Iz poizvedovanja časopisja se je posrečilo dognati, da je omenjena večletna posoda za pesek bila lobanja učenega komponista. Osnažili so jo peska in črnili ter jo priložili ostalemu okostju v grobnico.

— **Princezinja Mafalda,** novorojena hčerka laške kraljeve dvojice, je dobila te dni svojo doviljo. Lahki se tako zanimajo za to doviljo, da povsod po Laškem dobiš razglednice z njeno sliko. Dovilja je iz Veroli, kjer so radi tega celo ondotni občinski svetniki tako počaščeni, da jo bodo v izredni

seji imenovali za častno meščanko. Dovilji se na dvoru kaj dobro godi. Za postrežbo ima na razpolago celo vrsto strežnic, novih oblek ima kolikor hoče, obeduje skupaj s kraljevo rodino, sploh igra uplivno ulogo pri dvoru.

— **Sv. Oče in njegovo rojstno mesto.** Sv. Oče jako skrbi za svoje rojstno mestece. Napravil je svojim rojakom že vodovod, bolnico in sedaj se je odločil ustanoviti v svojem rojstnem mestecu Carpineto „Leonov muzej“, v katerem bodo shranjeni spomini iz njegove otroške dobe, njegovi prvi šolski zvezki, njegova pisma na stariše itd. Ustanovil bo svojim rojakom starostno zavarovalnico, poljedelsko in obrtno šolo in popravil jim bo cesto s kolodvora v Segni do Carpineta.

— **Henrik Sienkiewicz o Bismarcku in njegovem posmrtnem uplivu.** V predgovoru k poljskemu prevodu „Knjige džungli“ piše Sienkiewicz: Bistroumen Rudyard Kipling pravi v svoji „Knjigi džungli“, da stara kača učka ginjenje svojega strupa. Z Bismarckom pa je stvar drugačna. Preživel je oblast, uspehe in slavo svojo, ali ni čakal usahnjenja strupa, s kojim je na koncu svojega življenja pičil svoje naslednike, dinastijo, zlasti pa poljsko družbo. Ko je bil zaradi mržnje do svojega vladarja primoran živeti v politični odločenosti, vendar ni nehal do konca svojega življenja ščuvati proti poljskemu narodu, in ko je končno poginila ta velika kača, porodilo se je iz nje na stotine kačic in tako so postali hakatisti, ki znovič odpirajo stare, poljskemu narodu vsekane rane.

— **Kako se delajo klobase v berolinskih tovarnah?** Na shodu klobasarskih pomočnikov so ti izpovedali, da se njih mojstri še vedno ne ravnaajo po odredbi zveznega sveta, temuč prej ko slej devajo v klobase razne primesi kakor krompirjevo moko, razna barvila itd. Kako se delajo salami in cervelat-klobase, pove dejstvo, da si je neki tujezemski tovarničar postavno zavaroval svojo iznajdbo, kako se z neko živalsko snovjo zviša teža klobasam najmanj za 15 %. In ta svoj patent je ponudil v odkup tudi mnogim berolinskim klobasarjem.

— **Uzorna nuna.** Kneginja Junija Puzynova, svakinja nadškofa Puzyne, je ponaredila več menic in končno pobegnula na Angleško. Te dni se je dovršila zoper njo tožba za zakonsko ločitev. Veleblagorodna lahkoživka je stopila v samostan usmiljenih sester in se v malo tednih odpelje v Indijo kot strežnica bolnikom.

— **Najvišja trdnjava.** Dosedaj je veljala za najvišjo trdnjavo na svetu francoska trdnjava Viraysse, ležeča v visočini 2780 m nad morjem. Zdaj pa zidajo Italijani na Gori Mont Chaberton 3135 m visoko trdnjavo, ki bo potem najvišja na svetu. „Lecolo“ poroča, da so Italijani 50 m od viška te gore dali odnesti, da zamorejo spraviti na vrh večje topove. A Francozje se nočejo dati prekositi po Italijanih in zidajo na vrhu gore Barcelonette 3170 m visoko nove utrdbe. Ti ljudje se najbrže že pripravljajo za vojne, ki se bodo bile — v zračnih višavah.

— **Komodni listonoše.** V Semaranzu na otoku Java so pismonoše še mnogo komodnejši nego po nekod v Evropi. Kakor poroča list „Java Bodo“, se je že dalje časa sumilo, da so listonoše črnci preleni, da bi posamezne poštno pošiljateve dostavljali adresatom na dom, pomečejo cele zavojce teh pošiljatev v vodo. Pri uravnavanju vodá se je tudi zares našlo več taeih zavojcev, vendar so bili naslovi že tako izmočeni, da ni bilo mogoče dostaviti pošiljatev.

— **Sodnijska obravnava za 20 milijonov** se vrši pred sodiščem v Novem Jorku. Umrli kralj železnice Hundigton je zgradil pred tremi leti centralno Pacific železnico. Sedaj so prišli na to, da je milijonar pri tej zgradbi osleparil podjetje za 20 milijonov dolarjev. Od dedičev se sedaj hoče po sodnijskem potu dobiti 20 milijonov, katere je Hundigton utaknil v svoj žep.

— **Sneg in vegetacija na luni.** Zvezdoslovec slavnega imena, prof. Pichering, je ravnokar dokazal, da se nahaja na mesecu sneg, ali vsaj našemu snegu nekaj sličnega. Tudi so ondi kraji, kojih barva se tekom časa izpreminja, to je baje rastlinstvo na luni. Ker se prikazujejo vedno novi bljuvalniki ognjenikov, stari pa izginjajo, sodi iz tega prof. Pickering, da ognjeblijuvalne gore na luni še niso pogasnile.

— **Nemški cesar Viljem — kapelnik.** V Neudecku se je igral nedavno prizor, ki je bil za cesarjevo spremstvo skrajno mučen. Pri pojedini je naenkrat šel cesar Viljem h kapelniku, mu vzel palčico za taktiranje ter začel dirigirati neke stare vojaške marše. Potem je dal taktirko grofu Moltkeju z besedami: „Tako, ljubi Moltke, sedaj pa še vi taktirajte!“ Grof je bil v vidni zadregi za svoje dostojanstvo, a vender se je moral udati.

— **Drag soprog.** Pri železniški katastrofi novijorske centralne železnice januarja leta 1901 ponesrečil tudi neki Viliam Leys. Njegova soproga je tožila železnico za odškodnino zaradi izgube „predragega“ soproga. Porotniki so žalujoči udovi pritrčili, da ji je bil pokojni soprog res zelo drag ter so obsodili železniško upravo na odškodnino 50 000 dolarjev. To je najvišja odškodnina, ki jo je sploh dosedaj katera železnica izplačala.

— **Baron Rothschild in njegove — bolhe.** Angleški Rothschild, baron Charles Rothschild, je poseben oboževatelj bolh. Napravil si je z ogromnimi zbirko bolh, ki šteje 10 000 eksemplarov. Med njimi je tudi zelo redka vrsta bolh, ki živi le na nekem ptiču v Južni Ameriki. Ista ima peroti ter je podobna malemu čmrlu. Manjka pa baronu še bolha polarne lisice. Da si tudi to pridobi, odpošlje v kratkem posebno ekspedicijo na sever. Kapitanu in moštvu je obljubil 20 tisoč kron nagrade, ako mu prinesejo zaželjeno bolho. Tako poroča dunajski židovski list „N. W. Journal“.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 13. decembra t. l.: 42, 30, 76 16, 54.

V Trstu dne 13. decembra t. l.: 63, 86, 51, 36, 46.

V Pragi dne 17. decembra t. l.: 44, 56, 30, 74, 68.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 19. decembra 1902. Pšenica K 8 — h, rž K 6 50 h, ječmen K 6 50 h, oves K 6 50 h, ajda K 9 — h, proso K 7 50 h, turšica K 8 — h, leča K 9 — h, fižol K 11 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastoj in poštne prost.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

Najnižje cene.

L. Mikusch,
lovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

37

Ravnokar je izšla
v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za navadno leto

1903,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

J. Blasnikova „Velika Pratika“ in „Mala Pratika“ katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja in katera izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je torej edino le prava, starodavna „Pratika“, katero je toliko let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte le zmiraj Blasnikovo „Veliko Pratico“ vsako drugo zavrnite, kot nepravo.

„Velika Pratika“ stane 24 vin., „Mala Pratika“ pa 20 vin.